

«Σκαπτής "Υλης»

Έρευνώντας τὰ πλευρά τῆς στοᾶς με τὴν σκαπάνη.

ΚΑΒΑΛΛΑ Ἰούnius (τοῦ ἀναποκριτοῦ μας). — Αἱ ἀνακωλυθεῖσαι ἐξήκοντα καὶ πλέον στοᾶι εἰς τὰ πέρα τῆν Παλαιῶν Καβάλλων ὄρη ἀποτελοῦν τὸ γενικὸν θέμα εἰς τὴν πόλιν μας. Τὸ ἐπιανεκαλυφθῆ μία ὁλόκληρος μεταλλοφόρος περιοχή αὐτὸ εἶναι γεγονός ἀναμφισβήτητον. Τὸ μόνον ποῦ παραμένει σκοτεινὸν εἶναι ἂν ὑπάρχουν φλέβες χρυσοῦ αὐτοῖσαι.

Αὐτὸ ἀλλωστε θὰ καταβληθῇ προσπάθεια νὰ ἐξακριβωθῇ. Μία τοιαυτὴ ὁμως ἀπόπειρα θ' ἀπαιτησὴ τὴν διάθεσιν μεγάλων κεφαλαίων καὶ σύγχρονων τεχνικῶν μέσων. Ἐκ τῶν γενομένων μέχρι τοῦδε ἀναλύσεων ὑπὸ τῶν ἐιδικῶν καθορίζεται, ὅτι εἰς τὰ ὑπάρχοντα μεταλλεύματα εὐρίσκεται ἀναμεμιγμένον καὶ τὸ πολυτιμὸν μέταλλον, ἀλλὰ ἡ ποσότης τοῦ εἶναι ἐλαχίστη. Συνεπὸς περὶ ἐκμεταλλεύσεως χρυσοῦ εἰς τὰ ἐν λόγω μεταλλεύματα δὲν δύναται νὰ γίνῃ σοβαρὸς λόγος. Ἡ συσταθεῖσα ἄλλωστε ἐταιρεία μόνον εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν μεταλλευμάτων τοῦ αἰδηροपुरίτου, τοῦ μαγγανίου καὶ τῶν γαιωδῶν χρωμάτων θέλει προ-

εἶναι πρὸς τὸ παρόν. Ἀσχετὰς ὅμως πρὸς τὴν ἀνωτέρω, ἂν ὑπάρχουν τούτεστι χρυσοὶ καὶ ἄλλα εὐγενῆ μεταλλεύματα εὐλόγως γεννάται τὸ ἐρώτημα: Αἱ ἀνευρεθεῖσαι στοᾶι εἶναι πράγματι αἱ τῶν χρυσοφόρων μεταλλείων τοῦ στρατηγοῦ Θεουκιδίδου; Ἐπι τοῦ σημείου τούτου οἱ ἀρχαῖοι ἱστορικοὶ καὶ συγκεκριμένως ὁ Ἡρόδοτος καὶ ὁ Πλούταρχος μᾶς λέγουσι: ὅτι ὁ Θεουκιδίδης ἐκέκτητο μεταλλεῖα χρυσοῦ ἐν Σκαπτῇ Ὑλῃ (Συνέχεια εἰς τὴν 5ην σελίδα)

Εἰς τὴν Περιφέρειαν τῆς Καβάλλας - Καθ' ἡμέραν 13 Ιουνίου 1939 ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΧΡΥΣΟΣ

ΘΕΣ ΝΙΚΗ, 12 Ἰουνίου. (Τὸ ἀναποκριτοῦ μας). — Ἡ ὑπόθεσις τῶν ὀρυκτῶν τῆς περιφέρειας Καβάλλας, ἡτις ἀνεκινήθη τὰς ἡμέρας αὐτὰς, δὲν εἶναι νέα. Γνωστον εἶναι ὅτι εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Καβάλλας καὶ πρὸ πωτὸς ἐκεῖ ὅπου εὐρίσκοντο ἡ παλαιὰ πόλις, ὑπάρχουν ἄφθονα μεταλλεύματα, τὰ εἶδος ὁμοῦ καὶ ἡ ποσότης τῶν ὁποίων δὲν ἔχουν εἰσέτι ἀκριβῶς καθορισθῆ. Εἰς τὸ σημεῖον τούτου φαίνεται ἀκριβῶς εἶτι κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἐγένετο ἐπιτυχητὴ ἐκμεταλλεύσις τῶν ὀρυκτῶν. Ἡ ἱστορία ἄλλως τὸ ἀναφέρει ὅτι ὁ Ἡρόδοτος Θεουκιδίδης ἐκμεταλλεύετο χρυσορυγιῶν εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς «Σκαπτῆς Ὑλης» ἐναντι τῆς νήσου Θασῶν, ὁποῦν ἐξήγε χρυσοὺ καὶ συνεπρὶ ἀξέλογον ἀπλοῦν. Πάλιν καὶ πρὸ τοῦ Θεουκιδίδου, ὅπως ἀναφέρει ὁ Ἡρόδοτος, ἐξήγετο χρυσοὺ ἀπὸ τῆς «Σκαπτῆς Ὑλης». Δε πρὸς τὴν περιοχήν αὐτῆς «Σκαπτῆς Ὑλης» διακρίνεται αἰ γνοῖται. Ἄλλοι ὀπισθορῶν, ὅτι τὰ χρυσορυγιῶν ταῦτα, εἴν ὑπάρχον, ἀπὸ τὰ ὁποῖα σημεῖωτόν ἐξήγε χρυσοὺ καὶ ὁ Φίλαρχος, εὐρίσκοντα πέρα τὸ χωρίον Χάλκερον, ἄλλοι πρὸς τὸ Παγγαῖον καὶ ἄλλοι πλησίον τοῦ Ἀγκλιότου. Ὅλα δὲ αὐτὰ ἀποτελοῦν ἱστορικὰ μόνον καὶ ὁμηρικὰ, κατὰ τὰ φαινόμενα, χρυσοὺ δὲν ὑπάρχει ἐκεῖ.

Μέχρι τοῦδε ἡ περιφέρεια αὐτὴ δὲν ἔχει ἐρευνηθῆ. Ἡ κρατοῦσα γνώμη εἶναι ὅτι εἰς τὴν περιοχήν αὐτὴν ὅπου ὑπάρχουν αἱ στοᾶι εὐρίσκονται πράγματι αἰδηροपुरίτης, ὅπως καὶ εἰς ἄλλας τῆς περιφέρειαν τῆς Καβάλλας, πιθανῶς καὶ μαγγανίου, ἄφθονον δὲ εὐρίσκοντο τοῦ αἰδηροῦ (γαιωδῶν χρωμάτων). Οἱ μεταλλογολογὸι ὀπισθορῶν ἀκόμη ὅτι τὸ πλῆθος τῶν στοᾶν, εἴτινες ὑπάρχουν κατὰ μὴκος πρὸς ἀκτῆς τῆς Καβάλλας, καθὼς καὶ ἀνοθεν αὐτῆς, πορτορεῖται πράγματι παλαιότερα ἐγένετο ἐπιτυχητὴ ἐκμεταλλεύσις τῶν ὀρυκτῶν τούτων. Οἱ ἀσκήντες τότε τὴν ἐκμεταλλεύσιν με τῶν ἐκταῶν καὶ συστηματικότητι καὶ ἀετέλεπον μάλλον εἰς τὴν πόλιν ἄφθονον, ὅπως πῦνον νὰ εἴρηκε καὶ ἴσως ἀκόμη ὑπάρχει εἰς τὰ κοιτάσματα τοῦ μαγγανίου τῆς περιορίας. Περὶ παλαιὰς ἐκμεταλλεύσεως χρυσοῦ καὶ σημερινῆς ὑπάρξεως τοῦτοῦ, ὅμως συγκεκριμένον στοιχεῖον ἀνεπίσκητον οἱ μεταλλογολογὸι καὶ συνεπὸς ἡ ἀπορία αὐτὴ φαίνεται ἐλαχίστη πῦνον.

Ἄλλ' ἐργάτης πάλαι τῆς Καβάλλας ὀψέβαλον ὀψέβασις ἐκμεταλλεύσεως ὄλης τῆς περιορίας, εἰς τὴν ὁποῖαν ὑπάρχουν αἱ στοᾶι. Οὗτοι, ὄντες μάλλον ἀπὸ πτωχοὶ καὶ φτωχοὶ, πρὸς ἀκτῆς τῆς νήσου, ὀπισθορῶν ὅτι εἰς τὰ μεταλλεύματα ταῦτα ὑπάρχουν ἀκροῖατα αἰδηροῦ, αἰματίτου, λευκίτου, σιδηροχάλκου, χαλκορυγιῶν καὶ αἰθίου τοῦ ὀψέβου. Οὗτοι ἀνεπὶσκητὸν καὶ ἰσχυρὰν φησιστέθεισαν ἐκ τῶν κ.κ. Γ. Παγγαδῆ, Σ. Μουστακᾶ, Ι. Εὐαγγελιστῆ, ΙΑ. Τασσοπούλου, Δ. Πύρρου, Α. Αφρονίδου, Ι. Οικονόμου καὶ Σ. Θεοδωρίδου καὶ προσπάθησαν νὰ ἀνεύρουν χρηματοδοτοῦ, διὰ τὴν ἐναρξιν ἐρευνῶν καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν ὀρυκτῶν. Μερικοὶ εἶναι καὶ ἱδικοὶ μας κεφαλαῖοι οὐ μὴ εἰσῆλθον διὰ τὴν ὑπόθεσιν, μετὰ τὸ ἀσπῶν καὶ ἡ ἐταιρεία Αἰμασιῶν καὶ ν.λλοπούλου. Ἐντοφερῶσαν ὡσαύτως καὶ δύο ἀγγλικοὶ ἐταιρῖαι, γραιὸς ὁμοῦ μέχρι τῆς στιγμῆς νὰ ἀποφασισθῇ ἡ ἐναρξία ἐρευνῆς, ἐπὶ καὶ πρῶτον.

Γεγονὸς ἐν τούτοις παραμένει ὅτι εὐρίσκονται μετὰ τοῦ λόβου τοῦ φθισοκρῆτου Καβάλλας καὶ τῆς παλαιᾶς Καβάλλας (ἡ παλαιὰ Καβάλλα ὡς γνωστον ἐγένετο Νεάπολις, κειμένη εἰς τὸ ὀμοῖον κόλπον καὶ ἀριστερώτερα εἰς τὸν κόλπον τοῦ Στριμονίου) εὐρίσκοντο ἡ Ἀθηναῖος παλαιὰ μεταλλεῖα μετὰ ἀμφοτέρωθεν στοᾶς, ὅπως ἐποδεικνύει ὅτι ἐκεῖ παλαιότερα ἐγένετο μέγισται ἐργασία παραγωγῆς διαφόρων μεταλλευμάτων. Αὐτὰ αἱ στοᾶι ὀφίστανται ἐπιεκατονταῶν ἐτών.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸ περισσότερο ἐνδιαφέρον προσέλκει τὸ πλῆθος τῶν ὑπαρχουσῶν ἐκεῖ στοᾶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἄλλαι μὲν εἶναι μεγάλαι, ἄλλαι δὲ μικραὶ καὶ ἐντός τῶν ὁποίων πράγματι φαίνονται κοιτάσματα διαφόρων μεταλλευμάτων. Ἡ εὐδοκία εἰς ταῦτα, εἰς τὴν κενόδοσιαν ποῦ εὐρίσκονται σημεῖον, εἶναι ἐπικίνδυνος, ὅτι εἶναι γεμᾶτες ἀπὸ νερῶ καὶ σταλακτίτας. Ἡ ἀκτὴν δὲ ἐκ τῶν μεγαλύτερων στοᾶν φθαίνει τὰ 500 μέτρα, τὸ δὲ βάθος τὸ 20. Τῆς μεγαλύτερης στοᾶς τὸ πῦνον εἶναι τετραῶν, εὐρίσκεται αὐτὴ ἐντός ἑνὸς βαρκωτοῦ διαστάσεως. Πάντως ἡ ὑπόθεσις παρουσιάζει ἐνδιαφέρον καὶ διὰ τὴν ὑπάρξιν ἀφθονῶν γαιωδῶν χρωμάτων (ἄφρα κλπ.) τῶν ὁποίων ἡ ἐκμεταλλεύσις ἔρχεται ἀπὸ τῶν πτωχῶν Καβάλλων, ὅτι νῆς ἀνεπὶσκητὸν εἶναι ἐπιπλέον ὅτι μετὰ τὴν ἀκτὴν εἰς τὴν ἀρχαιότητα καὶ ἀπὸ πῦνον καὶ διακρίνον σημεῖον τῶν ὀρυκτῶν ἀξίον. Δὲν ἀποκλείεται ἐν τούτοις αἱ ὑπαρχουσαι πολλαὶ στοᾶι νὰ μὴ εἶναι ἐναρξίσι τὸ ἐκμεταλλεῖν τῆς περιορίας καὶ νὰ ὑπάρχουν ἀκόμη εἰς αὐτὴν κοιτάσματα χρυσοῦ, ἐκτὸς τῆς ὄλης. Ὅσοῦν ποσότης φαίνεται ὅτι ἀρκεῖται περὶ νεκρῶν μεταλλείων, αὐτὸ καὶ ἂν εἶναι αὐτὰ τοῦ Φιλίππου καὶ τοῦ Θεουκιδίδου. Π. Α.

ΘΕΣ/ΝΙΚΗ, 'Ιόνιος. (Το ἀνταποκρίτου τοῦ «Τύπου»). — Τὸ τηλεφωνικὸν σύρμα διαρκῶς μεταβιβάζει εἰδήσεις ἐκ Καβάλλας σχετικῶς μετὰ ἐκεῖ ἀνευρεθείσας στοῶν τῶν παλαιῶν μεταλλουργειῶν τοῦ Θουκυδίδου. Εἰς τὸ ἐκεῖ πρακτορεῖον τῶν ἡμερησίων, ἐξετέθησαν, καλίστα, τεμάχια μεταλλευμάτων προερχομένων ἀπὸ τὴν Σκαπτὴν ὕλην τῶν προγόνων μας. Ἐκδρομαὶ διαφόρων περιέργων ὀργανώθησαν μέχρις ἐκεῖ, ὅπου οἱ νεώτεροι πιστεύουσιν, ὅτι θὰ παραδώσῃ εἰς τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν ὅ,τι ἀρῆκαν οἱ παλαιότεροι. Γίνεται λόγος περὶ χρυσοῦ καὶ ἄλλων εὐγενῶν μεταλλῶν.

Γράφουν ἐκ τῆς μακεδονικῆς πρωτεύουσος—ὁποτιθετα φυσικὰ ὅτι δὲν εἶδα τίποτε ἀπὸ ὅλα αὐτὰ— ὅτι αὐτὸν δὲ τὸν λόγον ἀκριβῶς, θὰ μοῦ ἐπιτραπῇ ἀνευθύνως νὰ μεταδώσω ὅ,τι ἐκ τῶν λαμβανόμενων εἰδήσεων μαθῶν. 13/11/1939

Ἐν πρώτοις εἶνε βεβαιωμένη ἡ εἰς Καβάλλαν ὑπαρξίς μετοχικῆς ἑταιρίας ἀπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Εὐαγγελίδης καὶ Σία», ἡ ὁποία ἔχει καταθέσει πρὸς τὸ δημόσιον ὄψλων διὰ τὴν χορήγησιν ἀδείας εἰδικῶν ἔρευνῶν καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν πλουτοφόρων κοιτασμάτων τῆς Σκαπτῆς ὕλης.

Τῆς ἀνωτέρου ἑταιρίας μετέχουσιν οἱ κ.κ. Γ. Ἰωαννίδης, Στέργιος Μουτσόκτας, Γ. Εὐαγγελίδης, Λθ. Τσαμπόπουλος, Δ. Πόρος, Ἄλ. Ἀφθονίδης Γ. Οἰκονόμου καὶ Σπ. Θεοδωρίδης, οἱ ὁποῖοι μετεκάλεσαν πρὸ καιροῦ, τὸν ἐκ Θεσσαλονίκης μεταλλειολόγον καὶ χημικὸν κ. Βραχάμη πρὸς ἐξέτασιν τῆς πρὸς ἐκμεταλλευσιν περιοχῆς.

Ὁ ἐν λόγῳ ἐπιστημὸν εὐρίσκειται σήμερον εἰς Θεσσαλονικὴν καὶ ἐπιπέμον ἦτο ὅτι θὰ ἐζητεῖτο ἡ γνώμη του. Ἐβεβαίωσεν ὅτι πράγματι τὸ ἀνετέθη ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων, ἡ ἐπιστημονικὴ ἐξέτασις τοῦ εἶθους τῶν μεταλλευμάτων εἰς τὰ ἀνευρεθέντα ὄρυγμα. Ἄνεκοίμην ὅτι εἰς ταῦτα ὑπάρχει πράγματι σιδηροπυρίτης, ὅπως καὶ εἰς ἄλλα τοιαῦτα τῆς περιφέρειας Καβάλλας, μαγγανίου πιθανῶς, ἀφθονῶν δὲ εἰδῶν τοῦ σιδήρου (χαλῶν χρωμάτων).

Τὸ πλῆθος εἶπε, τὸν στοῶν, αἱ ὁποῖαι ὑπάρχουσιν κατὰ ἕκαστον τῆς ἀκτῆς τῆς Καβάλλας, καθὼς καὶ ἔγνωσεν αὐτῆς, μαρτυρεῖ ὅτι παλαιότερα καὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν, θὰ ἐγένετο ἐντατικὴ ἐκμετάλλευσίς τῶν ὄρυγιῶν τούτων. Ὁ κ. Βραχάμης εἰκάζει ὅτι οἱ ἀσκήσαντες τὴν ἐκμετάλλευσιν ταύτην εἰς τὴν παλαιότεραν ἐποχὴν μετὰ τὴν ἑκτασίαν καὶ σύστημα, ὅπως μαρτυρεῖ τὸ πλῆθος τῶν ὑπαρχουσῶν στοῶν, θὰ ἀπέβλεπον μᾶλλον εἰς τὴν συλλογὴν ὄρυγρου, ὅστις θὰ ὑπῆρχε καὶ πιθανόν νὰ ὑπάρχη εἰς τὰ κοιτάσματα τοῦ μαγγανίου τῆς περιφέρειας. Περὶ παλαιᾶς ἐκμεταλλεύσεως χρυσοῦ καὶ σημερινῆς ὑπάρξεως τοιοῦτου εἰς τὰς ὡς ἄνω στοῶς, οὐδὲν συγκεκριμένον εἶνε δυνατόν νὰ ὑποστηριχθῇ καὶ ὁ ἐπιστημὸν δὲν ἔλαβεν ἀφορμὴν νὰ ἐξετάσῃ τὴν ἀποψιν ταύτην, ἥτις, ἄλλως τε, φαίνεται ἐλάχιστα πιθανή.

Συμπληρωματικῶς προσέθεσεν ὅτι εἶνε δυνατόν νὰ ὑπάρχουν ψηγμένα χρυσοῦ εἰς μικρὰς ποσότητας, ἀπὸ τὰ συνήθως ἀνευρισκόμενα εἰς τὸν σιδηροπυρίτην. Οὐδὲν ἄλλο δὲ οὐδεὶς νὰ εἴη περὶ τούτου, πρὶν γίνῃ μεθοδικὴ ἔρευνα καὶ ἐξέτασις καὶ πειραστικὴ ἐκμετάλλευσίς.

Ἄρρηται γεγονός, εἶπεν ὁ μελετῶν τὰ πράγματα εἰδικός, εἶνε ἡ ὑπαρξίς τῶν ἀπειρῶν ἐκεῖ στοῶν καὶ ἡ συσπάρξις ἀφθονοῦ δεξιδίου τοῦ σιδήρου.

ὑπο τοιαύτας συνθήκας καὶ εἰς τὸν ὁ εἰδικὸς ἐκεῖ μεταβῆς καὶ ἐξετάσας τὴν κατάστασιν ἀπὸ ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως μεταλλειολόγος, μᾶς βεβαιώνει τὰ ἀνωτέρω, ἐκφράζων ἀμειψολίαν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑπαρξίν κοιτασμάτων χρυσοῦ, δυνάμεθα ἡμεῖς νὰ θεωροῦμεν ὅτι πρόκειται περὶ χρυσορυχείων. Στερούμενοι τῆς σχετικῆς εἰσκόμητος ἀρκούμεθα νὰ μεταφέρωμεν εἰς τὰς στήλας μας ὅ,τι ἀκούομεν ἢ ἀναλαμβάνοντες εὐθὺς.

Αἱ ἐκ Καβάλλας ὁμοῦ πληροφωρίαι ἐπιμένουσιν. Ὁμιλοῦν περὶ ἀνευρέσεως τῆς Σκαπτῆς ὕλης καὶ τὸν στοῶν αὐτῆς, ὅπου οἱ ἀρχαῖοι ὄψλων τὸν χρυσοῦ τῶν. Χθὲς ἐγένετο μία ἐκδρομὴ τῆς ὁποίας μετέσχον καὶ δημοσιογράφοι τῆς Καβάλλας. Συνοδεύοντο οὗτοι ὑπὸ τῶν μετόχων τῆς ἑταιρίας κ.κ. Γ. Ἰωαννίδου καὶ Ἄλ. Ἀφθονίδου. Ἐφθάσαν εἰς τὴν ἐκκλισίαν τοῦ ἄνω Σύλλας καὶ ἐκεῖθεν ἐστρεψαν πρὸς τὴν παλαιὰν Καβάλλαν ἀφοῦ διήλθον πλῆθος λόφων. Τέλος ἐφθάσαν εἰς τὴν τοποθεσίαν «Μάννα τοῦ νεροῦ» καὶ μετὰ ἡμῶν διαδρομὴν εἰσῆλθον εἰς τὴν μεταλλοφόρον περιοχὴν. Τὴν προσοχὴν τῶν ἐκδρομῶν ἐπέσυρε πλῆθος ὄγκων μεταλλευμάτων τὰ κυριώτερα τῶν ὁποίων ἦσαν τοιαῦτα χαλκοῦ, σιδηροῦ, σιδηροπυρίτου, χαλκίτου, αἰματίτου, λεμονίτου, εὐρισκόμενα πρὸ τῆς πρώτης στοῆς.

Ἡ στοῶν αὐτῆ ἔχει βάθος 20 μέτρων περίπου, προχωρεῖ δὲ εἰς ἄκτῃς πλέον τῶν 500 μ. Ἡ ἐξοδος τῆς στοῆς εὐρίσκειται ὀπισθεν ἀκριβῶς ἐνός λόφου. Εἰς αὐτὴν παρατηροῦνται καταφανῆ τὰ Ἴγνη τῆς ἀρχαίας ἐκμεταλλεύσεως. Μετὰ τὴν στοῶν αὐτῆν εἰσέρχονται ἄλλαι μικρότεροι τῶν ὁποίων τὰ στοῶμα ἔχουν φραγθῆ ἐκ τῶν προαγῶσων, καθισταμένης ἀδυνάτου σχεδὸν τῆς εἰς αὐτὰς εἰσόδου.

Ἡ μεγαλύτερα τῶν στοῶν ἔχει τὴν εἰσόδον τῆς ἐπὶ ἀποκρῶματι θρόνου, τὸ δὲ στόμιον εἶνε τεραστίον. Ἡ ἐντὸς αὐτῆς εἰσόδος εἶνε ἐπικίνδυνος λόγω τοῦ επικρατοῦτος σκότους καὶ τῆς συσσωρεύσεως τῶν ὀμβρίων ὕδατων.

Αὐτὰ μετὰ εἰδῶν αἱ ἐκ Καβάλλας πληροφωρίαι.

Β. ΒΕΚΙΑΡΗΣ

«σκαπτὴ ὕλη» ἐπιανευσκῶντο εἰς Καβάλλαν

Τὰ μεταλλορυχεῖα Θουκυδίδου

γνώμη τοῦ εἰδικοῦ μεταλλειολόγου